

*Садова Анастасія Юріївна,
студентка за ОР «Бакалавр»
Навчально-наукового Інституту права
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка*

Науковий керівник:
*Теремцова Ніна Володимирівна,
доцент кафедри теорії та історії права та держави
Навчально-наукового Інституту права
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка,
кандидат юридичних наук, доцент*

ПРОБЛЕМА ВИЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ ОЗНАК СУЧАСНОЇ ДЕРЖАВИ

Найважливішою рисою держави є те, що вона завжди постає як єдина організація політичної влади, яка керує всім суспільством. Для цієї мети використовується державний апарат, що відокремлений від суспільства та у суспільних відносинах представляє державу. Держава – це особлива організація публічної, політичної влади пануючого класу або соціальної групи, блоку класових сил, всього народу, що має спеціальний апарат управління й примусу, яка, представляючи суспільство, здійснює керівництво цим суспільством і забезпечує його об'єднання та розвиток. Держава виокремилась із суспільства на певному етапі його розвитку. Яке суспільство – така й держава. Зважаючи на те, як суспільство переходить у своєму поступовому розвитку від однієї форми до іншої, від нижчої сходинок до вищої, змінюється держава. Вона також стає більш досконалою та цивілізованою. Держава виступає інструментом, який організує конкретне суспільство за допомогою суверенної публічної влади та спеціального апарату.

Так, вченим Володимиром Копейчиковим у праці «Правознавство» зазначено, що до ознак держави відносять: а) територіальне розселення населення країни; б) наявність апарату управління та примусу; в) здатність видавати загальнообов'язкові правила поведінки; г) здатність збирати податки, робити позики і давати кредити; д) спроможність виражати й захищати інтереси певної частини населення [1, с. 15].

Із розвитком сучасних економічно розвинених держав світу, дослідивши чисельну кількість юридичної літератури, авторка дістає висновку, що держава не єдина організація, яка здійснює управлінські функції в суспільстві. Але слід зазначити, що від інших утворень державу відрізняють такі основні ознаки: 1. Територія. Це територіальна організація влади, тобто влада держави поширюється в межах державних територіальних кордонів, надає регулятивний вплив на всіх осіб, що перебувають на території держави, незалежно від їх належності до громадянства, національної приналежності, професії та інших особливостей; 2. Народ. Це населення, що проживає на певній території, має певний зв'язок із державою, наприклад громадянство, підданство; 3. Публічна

влада. Держава обов'язково формує публічну владу, що виділена суспільством, і не збігається з населенням країни.

Решта всіх ознак слід вважати як додатковими, до таких ознак можна віднести: 1) Суверенітет, або суверенна організація влади. Державний суверенітет означає самостійність, незалежність держави в здійсненні ним своєї політики, як у межах своєї території, наприклад, внутрішній суверенітет; і в міжнародних відносинах, наприклад, зовнішній суверенітет, за умови поваги до суверенітету інших держав. У широкому тлумаченні термін «суверенітет» означає верховенство та незалежність влади держави всередині країни від будь-якої іншої влади, а також незалежність від інших держав у міжнародних відносинах. 2) Це регулятивний інститут суспільства, інструмент, за допомогою якого соціум організує та розвиває у потрібному напрямку відносини між людьми. Сенс існування державної організації – в управлінні життям суспільства. Ухвалюючи та реалізуючи на практиці необхідні закони, держава впливає на найбільш значущі суспільні відносини. 3) Формування права, тобто це видання нормативних правових актів, що виражають волю держави та обов'язкових для загального виконання в усіх сферах життя. Право здійснює державну владу та робить її легітимною, визначаючи юридичні межі та форми здійснення функцій держави. 4) Наявність спеціального апарату примусу, що складається із системи правоохоронних органів та установ, що забезпечують реалізацію волі держави, тому числі й примусовими засобами. 5) Система податків та зборів, позик, які виступають головною частиною надходження до бюджету будь-якої держави та необхідні для проведення певної політики та утримання державного апарату. 6) Володіння певними матеріальними засобами для проведення своєї політики, наприклад, державна власність, бюджет тощо.

На думку авторки, перелік додаткових ознак держави не є вичерпаний, можуть бути і інші, наприклад, мова, герб, прапор, гімн, релігія, різноманітні системи розвитку суспільства тощо.

Список використаних джерел

1. Правоведение : учеб. пособ. / В. И. Бобырь, С. Е. Демский, А. Н. Колодий (руков. авт. кол.) и др. / Под ред. В. В. Копейчикова. Москва : Интер, 1998. 480 с.

2. Теремцова Н. В. Збірка доповідей учасників круглого столу 4 грудня 2019 року, присвяченого 185-річниці Київського національного університету імені Тараса Шевченка / За заг. ред. Теремцової Н. В. Вип. 8. Київ : ФОП Видавець Свиначук Р.В., 2020. 160 с.

3. Проблеми правового статусу релігійних організацій в Україні (теоретико-правовий аналіз). Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Правове життя сучасної України» 15 травня 2020 року. м. Одеса. Національний університет «Одеська юридична академія» Південний регіональний центр Національної академії правових наук України. 2020.

4. Kopotun, I. M., Durdynets, M. Y., Teremtsova, N. V., Markina, L. L., & Prisyakova, L. M. (2020). The Use of Smart Technologies in the Professional Training of Students of the Law Departments for the Development of their Critical

*Сатаренко Віталій Володимирович,
командир Полку патрульної служби поліції
особливого призначення «Київ» ГУНП в м. Києві*

АСПЕКТИ РОЗУМІННЯ СУСПІЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Сучасні суспільні процеси, що відбуваються у державах, виявляють потребу у дослідженні такого явища як «безпека», як одного з основних напрямів діяльності не тільки держави, а й самого суспільства.

Неодноразово питання безпеки, громадської безпеки, суспільної безпеки, ставало предметом наукових пошуків вітчизняних та зарубіжних вчених правознавців. Так, зокрема правову конкретизацію досліджували: Ірошніков Д., Кардашова І., Карманова І., Максименко Ю., Мугулов Ф., Пендюра М., Тер-Акопов А., та ін.

Разом з цим, проблема розуміння безпеки залишається малодослідженою, а отже актуальною для подальших теоретико-методологічних досліджень, оскільки дасть змогу їх чітко розмежувати. У практичному спрямуванні дослідження співвідношення даних понять важливо для нормопроекування, встановлення принципів діяльності, розвитку концепцій та стратегій розвитку.

При здійсненні дослідження було використано наступні загальнонаукові та спеціально-наукові підходи та методи: домінуючими було обрано герменевтичний підхід, що орієнтований на розуміння та інтерпретацію наукових текстів, а також методи порівняння, абстрагування, аналізу, узагальнення тощо.

У сучасній науці існують різноманітні підходи до визначення терміну безпека, її зміст трансформується в залежності від обраного автором контексту в якому воно вживається, а також від визначеної автором методології, що дозволяє йому досягти дослідницького результату. Так, безпека може розумітися:

- як соціальне явище;
- як характеристика об'єкта, його здатність не допускати небезпечних станів;
- як стан об'єкта, в якому виключається можливість небезпечного події або запобігають несприятливі наслідки такої події;
- як властивість або критерій якості системи;
- як умови діяльності, в яких виключається несприятливий вплив на об'єкт;
- як система заходів, що забезпечують захист об'єкта від небезпечних впливів;
- як соціальна мета що виражається через сукупність внутрішніх зв'язків